

II. János Pál

AZ EGYHÁZI TÖRVÉNYKÖNYV
(*részletek*)

1983. január 25.

A fordítás alapjául szolgált: *Codex Iuris Canonici*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 1983.

Fordította: Erdő Péter

[III. könyv: Az Isten népe – I. rész: A krisztushívők]

207. kán. – 1. §. Az egyházban a krisztushívők között isteni rendelés folytán vannak szent szolgálatot teljesítő személyek, akiket a jogban klerikusoknak is nevezünk; a többiek pedig világiaknak is hívjuk.

2. §. E két csoport mindegyikében vannak olyan krisztushívők, akik az evangéliumi tanácsokra tett és az egyház által elismert és szavatolt fogadalommal vagy más szent kötelékkel a rájuk jellemző sajátos módon Istennek szentelődnek, és az egyház üdvözítő küldetésének teljesítésére sajátosan rendelkezésre állnak; ezek állapota – noha nem tartozik az egyház hierarchikus szerkezetéhez – összefügg annak életével és szent jellegével.

307. kán. – 1. §. A tagok felvétele a jog és az egyes társulások szabályzata szerint történjék.

2. §. Ugyanaz a személy több társulásnak is tagja lehet.

3. §. A szerzetes intézmények tagjai társulásokba saját joguk előírása szerint, eljárójuk beleegyezésével léphetnek be.

III. RÉSZ

A MEGSZENTELT ÉLET INTÉZMÉNYEI ÉS AZ APOSTOLI ÉLET TÁRSASÁGAI

I. SZAKASZ: A MEGSZENTELT ÉLET INTÉZMÉNYEI

I. cím: A megszentelt élet összes intézményeire vonatkozó közös szabályok

573. kán. – 1. §. Az evangéliumi tanácsok vállalásával megszentelt élet az az állandó életforma, mellyel a hívők a Szentlélek munkálkodása folytán Krisztust szorosabban követve, teljesen a mindenekfölött szeretett Istennek szentelik magukat, hogy az ő dicsőségére, az egyház épülésére és a világ üdvösségére új és különös címen elkötelezve, Isten országának szolgálatában törekedjenek a szeretet tökéletességére, és kiváló jellé válva az egyházban, a mennyei dicsőséget előre hirdessék.

2. §. Ezt az életformát, a megszentelt életnek az illetékes egyházi hatóság által kánonilag létesített intézményeiben szabadon vállalják magukra a krisztushívők, akik fogadalmak vagy intézményük saját törvényei szerint más szent kötelek által vállalják a tisztaság, szegénység és engedelmesség megtartását, és a szeretet révén, melyre ezek elvezetnek, különös módon kapcsolódnak az egyházhoz és annak titkához.

574. kán. – 1. §. Azok állapota, akik az ilyen intézményekben az evangéliumi tanácsokat vállalják, hozzá tartozik az egyház életéhez és szentségéhez, és ezért azt az egyházban mindenkinek támogatnia kell, és elő kell mozdítania.

2. §. Erre az állapotra Isten különleges hívása szólít egyes krisztushívőket, hogy sajátos adományt élvezzenek az egyház életében, és intézményük célja és szelleme szerint hozzájáruljanak az egyház üdvösségmunkáló küldetéséhez.

575. kán. – Az evangéliumi tanácsok, melyek Krisztusnak, a Mesternek tanításában és példájában gyökereznek, isteni ajándékok; az egyház az Úrtól kapta, és az ő kegyelméből mindig őrzi őket.

576. kán. – Az illetékes egyházi hatóság feladata az evangéliumi tanácsokat magyarázni, gyakorlatukat törvényekkel irányítani, a szerintük való élet állandó formáit kánoni jóváhagyással megalapítani, valamint a maga részéről gondoskodni arról, hogy az intézmények az alapítók szelleme és az egészséges hagyományok szerint növekedjenek és virágozzanak.

577. kán. – A megszentelt életnek az egyházban sok intézménye áll fenn. Ezek a nekik juttatott kegyelem szerint különböző adományokkal rendelkeznek: vagy az imádkozó Krisztust követik szorosabban vagy az Isten országát hirdetőt vagy az emberek jótevőjét vagy a világban közöttünk élőket, de mindig azt, aki az Atya akaratát teljesíti.

578. kán. – Az alapítóknak az intézmény természetét, célját, szellemét és jellegét érintő és az illetékes egyházi hatóság által szentesített elgondolását és szándékait, valamint az intézmény egészséges hagyományait, mivel mindezek az illető intézmény örökségét alkotják, mindenkinek hűségesen meg kell őriznie.

579. kán. – A megyéspüspökök, ki-ki a saját területén, formális határozattal megalapíthatják a megszentelt élet intézményeit, feltéve, hogy előzőleg kikérték az Apostoli Szentszék véleményét.

580. kán. – A megszentelt élet egyik intézményének a másikkal való kapcsolódása a kapcsoló intézmény illetékes hatóságának van fenntartva, mindig érvényben hagyva a kapcsolódó intézmény kánoni önállóságát.

581. kán. – Az intézmény részekre osztása, bármilyen néven is, új részek létesítése, a meglévők egyesítése vagy új módon való körülhatárolása az intézmény illetékes hatóságára tartozik, a szabályzatban foglaltaknak megfelelően.

582. kán. – A megszentelt élet intézményeinek beolvasztása vagy egyesítése kizárólag az Apostoli Szentszéknek van fenntartva, ugyancsak neki van fenntartva a szövetségek és szövetkezések létesítése is.

583. kán. – A megszentelt élet intézményein belül olyan változások, amelyek az Apostoli Szentszék által jóváhagyott dolgokat érintik, nem eszközölhetők a Szentszék engedélye nélkül.

584. kán. – Az intézmények megszüntetése kizárólag az Apostoli Szentszéknek tartozik, neki van fenntartva az intézmény anyagi javairól való intézkedés is.

585. kán. – Az intézmény egyes részeinek megszüntetése az illető intézmény illetékes hatóságára tartozik.

586. kán. – 1. §. Az egyes intézmények számára életükben és különösen irányításukban a megfelelő önkormányzat elismert, ennek alapján az egyházban saját fegyelemnek örvendenek és épségben megőrizhetik az 578. kán.-ban említett örökségüket.

2. §. A helyi ordináriusok feladata ezt az önkormányzatot megőrizni és védelmezni.

587. kán. – 1. §. Az egyes intézmények saját hivatásának és azonosságának hűséges megőrzése végett mindegyik intézmény alapvető törvénykönyvének vagy szabályzatának tartalmaznia kell az 578. kán.-ban előírtakon kívül az intézmény kormányzására, a tagok fegyelmére, tagként való felvételére és képzésére, valamint a szent kötelek sajátos tárgyára vonatkozó alapvető szabályokat.

2. §. Ezt a törvénykönyvet az illetékes egyházi hatóság hagyja jóvá, és csak ennek beleegyezésével lehet rajta változtatni.

3. §. Ebben a törvénykönyvben legyenek megfelelően összehangolva a lelki és jogi elemek, a szükségesnél több szabályt azonban ne tartalmazzon.

4. §. Az intézmény illetékes hatósága által kiadott többi szabályokat más törvénykönyvekbe gyűjtsék; ezek a szabályok az egyes helyek és idők követelményei szerint átdolgozhatók és igazíthatók.

588. kán. – 1. §. A megszentelt élet állapota természeténél fogva sem klerikusi, sem nem laikusi.

2. §. Klerikusi intézménynek azt nevezzük, mely az alapító célja vagy szándéka szerint vagy a törvényes hagyomány alapján klerikusok vezetése alatt áll, a szent rendek gyakorlását vállalja, és amelyet az egyházi hatóság ilyenek ismer el.

3. §. Laikusi intézménynek pedig azt nevezzük, amelyet az egyházi hatóság ilyenek ismert el, természete, jellege és célja alapján olyan az alapító vagy a törvényes hagyomány által meghatározott saját feladattal rendelkezik, amely nem foglalja magában a szent rend gyakorlását.

589. kán. – A megszentelt élet intézménye pápai jogú, ha az Apostoli Szentszék létesítette vagy formális határozattal jóváhagyta; egyházmegyei jogú viszont, ha a megyéspüspök létesítette, és az Apostoli Szentszéktől jóváhagyó határozatot nem nyert.

590. kán. – 1. §. A megszentelt élet intézményei, minthogy különleges módon Istennek és az egyház egészének szolgálatára vannak rendelve, különös címen is alá vannak vetve az egyház legfőbb hatóságának.

2. §. Az egyes tagok a pápának mint legfőbb előljárójuknak az engedelmisség szent köteleke alapján is tartoznak engedelmeskedni.

591. kán. – Hogy az intézmények javáról és az apostoli tevékenység szükségleteiről jobban gondoskodják, a pápa az egész egyházra kiterjedő elsőbbsége alapján, a közjó szem előtt tartásával, kiveheti a megszentelt élet intézményeit a helyi ordinárius kormányzata alól, és egyedül magának vagy más egyházi hatóságnak rendelheti alá őket.

592. kán. – 1. §. Hogy minél szorosabbá váljék az intézményeknek az Apostoli Szentszékkel való közössége, az összes legfőbb előljárók a Szentszéktől megállapított módon és időben küldjenek rövid jelentést az Apostoli Szentszéknek intézményük állapotáról és életéről.

2. §. Minden intézmény irányítói segítsék elő azoknak a Szentszéktől eredő okmányoknak a megismerését, amelyek a rájuk bízott tagokat érintik, és gondoskodjanak megtartásukról.

593. kán. – Az 586. kán. előírásának érvényben hagyásával, a pápai jogú intézmények közvetlenül és kizárólag az Apostoli Szentszék hatalmának vannak alárendelve belső kormányzat és fegyelem tekintetében.

594. kán. – Az egyházmegyei jogú intézmény, az 586. kán. érvényben hagyásával, a megyéspüspök különleges felügyelete alatt marad.

595. kán. – 1. §. A főszékhely püspökére tartozik a szabályzat jóváhagyása és a rajta törvényesen végzett változtatások megerősítése, annak kivételével, amiben az Apostoli Szentszék lépett közbe; hatáskörébe tartozik tovább az egész intézményt érintő olyan nagyobb ügyek intézése, amelyek meghaladják a belső hatóság illetékes-

ségét, ki kell kérnie azonban a többi megyéspüspökök véleményét, ha az intézmény több egyházmegyére terjed ki.

2. §. A megyéspüspök egyes esetekre vonatkozóan felmentést adhat a szabályzat alól.

596. kán. – 1. §. Az intézmények előjárói és káptalanjai a tagok felett az egyetemes jogban és a szabályzatban meghatározott hatalommal rendelkeznek.

2. §. A pápai jogú klerikusi szerzetes intézményekben ezenfelül kormányzati egyházi hatalommal is rendelkeznek mind külső, mind belső fórumon.

3. §. Az 1. §-ban említett hatalomra vonatkozóan alkalmazni kell a 131., 133., valamint a 137–144. kán. előírásait.

597. kán. – 1. §. A megszentelt élet valamely intézményébe felvételt nyerhet bármely katolikus, ha megvan a helyes szándéka, rendelkezik az egyetemes és a saját jogban megkívánt tulajdonságokkal, és semmi akadály nem gátolja.

2. §. Senki sem vehető fel megfelelő előkészület nélkül.

598. kán. – 1. §. Minden egyes intézménynek jellegére és sajátos céljaira való tekintettel meg kell határoznia szabályzatában a tisztaság, a szegénység és az engedelmesség evangéliumi tanácsai megtartásának a saját életformájához szabott módját.

2. §. Az összes tagok pedig nemcsak az evangéliumi tanácsok hűséges és teljes megtartására vannak kötelezve, hanem arra is, hogy az intézmény saját jogának megfelelően éljenek, és így törekedjenek az állapotuknak megfelelő tökéletességre.

599. kán. – A mennyek országáért vállalt tisztaság evangéliumi tanácsa, mely az eljövendő világ jele és az osztatlan szívben a bőségesebb termékenység forrása, magában foglalja a celibátusban való teljes önmegtartóztatás köteleességét.

600. kán. – A szegénység evangéliumi tanácsa annak a Krisztusnak a követése, aki noha gazdag volt, értünk szegénnyé lett; megkívánja a valóságban és lélekben szegény, józanul munkálkodó és a földi gazdagságtól idegen életmódon kívül az egyes intézmények saját joga szerinti függőséget és korlátozást is a javak használatában és a velük való rendelkezésben.

601. kán. – Az engedelmességnek a mindhalálig engedelmes Krisztus követésében hittel és szeretettel vállalt evangéliumi tanácsa arra kötelez, hogy akaratunkat alá vessük a törvényes előjáróknak mint Isten helyetteseinek, amikor a saját szabályzatnak megfelelően parancsot adnak.

602. kán. – A minden egyes intézményre jellemző testvéri életet, amely révén a tagok valamennyien Krisztusban mintegy különleges családdá egyesülnek, úgy kell meghatározni, hogy mindnyájuk számára kölcsönös segítséget jelentsen saját hivatásuk betöltésére. A szeretetben gyökerező és azon alapuló testvéri közösség révén a tagok lesznek a Krisztusban való egyetemes kiengesztelődés példái.

603. kán. – 1. §. A megszentelt élet intézményein kívül, az egyház elismeri a remete vagy anachoréta életformát is, melyben a krisztushívők a világtól szigorúbban elkülönülve a magány csendje, az állandó imádság és vezeklés által Isten dicsőségére és a világ üdvösségére áldozzák életüket.

2. §. A remetét akkor ismeri el a jog a megszentelt életben Istennek ajánlott személynek, ha a megyéspüspök kezébe tett fogadalommal vagy más szent köteléssel nyilvánosan vállalja a három evangéliumi tanács megtartását, és sajátos életformáját az ő vezetése alatt éli.

604. kán. – 1. §. A megszentelt élet e formáihoz csatlakozik a szüzek rendje, akiket – amikor megvallják Krisztus szorosabb követésére irányuló szent szándékukat – a megyéspüspök a jóváhagyott liturgikus szertartás szerint Istennek szentel, Krisztussal, Isten Fiával, misztikus módon eljegyez és az egyház szolgálatára avat.

2. §. Hogy elhatározásukat hűségesen megtartsák, és az egyház életformájukkal összhangban álló szolgálatát egymást kölcsönösen támogatva végezzék, a szüzek társulhatnak egymással.

605. kán. – A megszentelt élet új formáinak jóváhagyása kizárólag az Apostoli Szentszéknek van fenntartva. A megyéspüspökök pedig törekedjenek felismerni a megszentelt életnek a Szentlélektől az egyházra bízott új adományait, támogassák kezdeményezőiket, hogy elhatározásukat minél jobban kifejezzék és megfelelő szabályzattal védelmezzék, különösen az ebben a részben található általános szabályok alkalmazásával.

606. kán. – A megszentelt élet intézményeire és ezek tagjaira vonatkozó jelen rendelkezések egyaránt érvényesek mindkét nemre, hacsak a szöveg összefüggéséből vagy a dolog természetéből más nem nyilvánvaló.

II. cím: A szerzetes intézmények

607. kán. – 1. §. A szerzetesélet mint az egész személyiség megszentelése az egyházban azt az Istentől alapított csodálatos együttlétet nyilvánítja ki, amely az eljövendő élet jele. Így a szerzetes a maga teljes odaadását mint Istennek szánt áldozatot valósítja meg, és így egész léte folyamatos istentiszteletté válik a szeretetben.

2. §. A szerzetes intézmény olyan társaság, amelyben a tagok a saját jog szerint nyilvános, örök vagy ideiglenes, az idő lejártával azonban megújítandó fogadalmat tesznek, és közösségben testvéri életet élnek.

3. §. Az a nyilvános tanúságtétel, amivel a szerzetesek Krisztusnak és az egyháznak tartoznak, a világtól való olyan elkülönüléssel jár, mely az egyes intézmények jellegének és céljának megfelel.

I. fejezet: A szerzetházak, létesítésük és megszüntetésük

608. kán. – A szerzetes közösségnek szabályosan létesített házban kell laknia a jognak megfelelően rendelt előjáró fennhatósága alatt; az egyes házaknak legalább kápolnájuk legyen, melyben az eucharisztiaát ünneplik és őrzik, hogy valóban az legyen a közösség középpontja.

609. kán. – 1. §. A szerzetes intézmény házait a szabályzat szerint illetékes hatóság létesíti a megyéspüspök előzetes írásbeli beleegyezésével.

2. §. Apácák monostorainak létesítéséhez ezenkívül az Apostoli Szentszék engedélye is szükséges.

610. kán. – 1. §. A házak alapításakor szem előtt kell tartani az egyház és az intézmény hasznát, és biztosítani kell mindazt, ami a tagok szerzeteséletének szabályos menetéhez szükséges az intézmény saját célja és szelleme szerint.

2. §. Ne létesítsenek házat, ha a tagok szükségleteinek megfelelő fedezésére nem lehet józanul számítani.

611. kán. – A megyéspüspök beleegyezése valamely intézmény szerzetházának létesítéséhez magában foglalja a jogot:

1. az intézmény sajátos jellegének és céljának megfelelő életvitelhez;
 2. az intézmény saját hivatásának jog szerinti gyakorlásához, teljesítve a beleegyezésben foglalt feltételeket;

3. klerikusi intézmények esetén templom birtoklására, az 1215. kán. 3. §-ának fenntartásával, és a szent szolgálatok végzésére a jog előírása szerint.

612. kán. – Hogy egy szerzetházat a létesítés célkitűzéseitől eltérő apostoli munkára szánjanak, szükséges a megyéspüspök beleegyezése; nincs viszont erre szükség, ha az alapítás törvényeinek megtartásával, csupán a belső kormányzás és fegyelem terén eszközölnék változtatásokat.

613. kán. – 1. §. Szabályozott kanonokok és monasztikus szerzetesek saját előljáró kormányzása és gondja alá tartozó szerzetháza önálló, hacsak a szabályzat mást nem mond.

2. §. Az önálló ház előljárója a jog értelmében nagyobb előljáró.

614. kán. – Apácák olyan monostorai, amelyek egy férfi intézményhez társultak, megtartják saját életformájukat és vezetésüket a szabályzat szerint. A kölcsönös jogokat és kötelezettségeket úgy kell meghatározni, hogy a társulás a lelki előhaladást szolgálja.

615. kán. – Ha az önálló monostor saját előljáróján kívül más nagyobb előljáróval nem rendelkezik, és más szerzetes intézménnyel nincs úgy társítva, hogy annak előljárója a szabályzatban meghatározott valódi hatalommal rendelkeznek a monostor fölött, akkor az ilyen monostor a jognak megfelelően a megyéspüspök különös felügyeletére van bízva.

616. kán. – 1. §. A szabályosan létesített szerzetházat a legfőbb előljáró szüntetheti meg a szabályzat szerint, a megyéspüspök megkérdezése után. A megszüntetett ház javai felől az intézmény saját jogának kell rendelkeznie, tiszteletben tartva az alapítók vagy felajánlók akaratát és a törvényesen szerzett jogokat.

2. §. Valamely intézmény egyetlen házának megszüntetése az Apostoli Szentszékre tartozik, neki van ilyenkor fenntartva a javak felől való rendelkezés is.

3. §. A 613. kán. szerinti önálló ház megszüntetése az egyetemes káptalan joga, hacsak a szabályzat mást nem rendel.

4. §. Apácák önálló monostorának megszüntetése az Apostoli Szentszékre tartozik, megtartva – ami a javakat illeti – a szabályzat előírásait.

II. fejezet: Az intézmények kormányzása

1. cikkely: Az előljárók és a tanácsok

617. kán. – Az előljárók az egyetemes és a saját jog szerint töltsék be tisztüket és gyakorolják hatalmukat.

618. kán. – Az előljárók Istentől az egyház szolgálata által kapott hatalmukat a szolgálat szellemében gyakorolják. Tisztségük betöltésében ezért igazodjanak Isten akaratához, úgy irányítsák alárendeltjeiket mint Isten gyermekeit, és az emberi személy iránti tisztelettel segítsék elő önkéntes engedelmességüket. Szívesen hallgassák meg őket, támogassák az intézmény és az egyház javára szolgáló együttes törekvésüket, érintetlenül megmarad azonban a hatalmuk a teendők eldöntésére és megparancsolására.

619. kán. – Az elöljárók serényen lássák el hivatalukat, és a rájuk bízott tagokkal együtt törekedjenek arra, hogy Krisztusban testvéri közösséget építsenek fel, és abban Istent mindennél jobban keressék és szeressék. A tagokat tehát gyakran táplálják Isten igéjének eledelével, és irányítsák őket a szent liturgia ünneplésére. Mutassanak példát nekik az erények gyakorlásában és saját intézményük törvényeinek és hagyományainak megtartásában; személyes szükségleteikről megfelelő módon gondoskodjanak, szorgalmasan gondozzák és látogassák a betegeket, feddjék meg a nyugtalanokat, vigasztalják a kislelkűeket, legyenek türelmesek valamennyiükkel szemben.

620. kán. – Nagyobb elöljárók azok, akik az egész intézményt vagy annak egy tartományát vagy azzal egyenrangú részét vagy önálló házát vezetik, valamint ezek helyettesei. Ezekhez járul még a primás apát és a monasztikus kongregáció elöljárója, jóllehet ők nem rendelkeznek mindazzal a hatalommal, amit az egyetemes jog a nagyobb elöljáróknak tulajdonít.

621. kán. – Tartománynak nevezzük azt a több házból álló egységet, amely ugyanazon elöljáró vezetése alatt, az illető intézmény közvetlen részét alkotja, és amelyet törvényes hatóság kánonilag létesített.

622. kán. – A legfőbb elöljárónak az intézmény minden tartománya, háza és tagja felett hatalma van, melyet a saját jog szerint kell gyakorolnia; a többi elöljárók tisztségük határai között rendelkeznek hatalommal.

623. kán. – Hogy a tagok az elöljárói tisztségre érvényesen nyerjenek kinevezést vagy választást, szükséges a saját jogban, vagy nagyobb elöljáró esetén a szabályzatban meghatározandó megfelelő idő eltelte az örök vagy végleges fogadalomtétel után.

624. kán. – 1. §. Az elöljárókat az intézmény természete és igényei szerinti meghatározott és megfelelő időtartamra rendeljék, hacsak a szabályzat a legfőbb elöljáróra és az önálló házak elöljáróira nézve másként nem rendelkezik.

2. §. A saját jog megfelelő szabályokkal gondoskodják arról, hogy a megszabott időre rendelt elöljárók ne viseljék túl hosszán megszakítás nélkül kormányzati hivatalukat.

3. §. Tisztségük időtartama alatt viszont a saját jogban megállapított okok miatt elmozdíthatók hivatalukból, vagy más hivatalba helyezhetők át.

625. kán. – 1. §. Az intézmény legfőbb elöljáróját a szabályzat előírásai szerint kánoni választással jelölik ki.

2. §. A 615. kán. szerint önálló monostor elöljárójának, valamint az egyházmegyei jogú intézmény legfőbb elöljárójának választásakor a főszékhely püspöke elnököl.

3. §. A többi elöljárót a szabályzat szerint rendeljék, de úgy, hogy választás esetén legyen szükséges az illetékes nagyobb elöljáró megerősítése, az elöljáró által való kinevezés esetén pedig előzze meg alkalmas tanácskozás.

626. kán. – Az elöljárók a hivatalok betöltésében, a tagok pedig a választásokban tartsák meg az egyetemes és a saját jog előírásait, kerüljenek bármiféle visszaélést vagy személyválogatást, és egyedül Istent meg az intézmény javát szem előtt tartva nevezzék ki, illetőleg válasszák meg azokat, akiket az Úrban valóban méltóknak és alkalmasaknak ítélnék. Tartózkodjanak ezenkívül választások esetén az akár közvetlen, akár közvetett korteskedéstől, akár maguk, akár mások érdekében.

627. kán. – 1. §. A szabályzat szerint legyen az előjáróknak saját tanácsuk; ennek munkáját tisztségük gyakorlása során igénybe is kell venniük.

2. §. Az egyetemes jogban előírt eseteken kívül a saját jognak kell meghatároznia azokat az eseteket, amelyekben az érvényes cselekvéshez hozzájárulás, illetőleg tanács szükséges, melyet a 127. kán. szerint kell kikérni.

628. kán. – 1. §. Az intézmény saját joga szerint tisztségükre kijelölt előjárók ugyanazon saját jog szabályai szerint látogassák meghatározott időben a rájuk bízott házakat és tagokat.

2. §. A megyéspüspök joga és kötelessége a szerzetesi fegyelemre vonatkozóan is látogatni:

1. a 615. kán.-ban említett önálló monastorokat;

2. az egyházmegyei jogú intézmények saját területén levő házait.

3. §. A tagok legyenek bizalommal a vizitátorral szemben, törvényes kérdéseire kötelesek válaszolni az igazság szerint a szeretetben; senkinek sem szabad bármi módon eltéríteni a tagokat ettől a kötelességüktől, sem a látogatás célját más módon akadályozni.

629. kán. – Az előjárók a maguk házában tartózkodjanak, és azt csakis saját joguk szabályai szerint hagyják el.

630. kán. – 1. §. Az előjárók ismerjék el a tagokat megillető szabadságot a bűnbánat szentsége és a lelki irányítás terén, megtartva mégis az intézmény fegyelmét.

2. §. Legyen gondjuk az előjáróknak saját joguk szabályai szerint arra, hogy alkalmas gyóntatók álljanak a tagok rendelkezésére, hogy náluk gyakran gyónhassanak.

3. §. Az apácák monostoraiban, a növendékházakban és a nagyobb létszámú laikus közösségekben legyenek a helyi ordináriustól – a közösséggel való tanácskozás alapján – jóváhagyott rendes gyóntatók, anélkül azonban, hogy a hozzájuk járulás legcsekélyebb kötelezettsége is fennállna.

4. §. Az előjárók csakis akkor hallgassák meg alattvalóik gyónását, ha a tagok önként kérik.

5. §. A tagok bizalommal forduljanak az előjárókhoz; előttük szabadon és önként feltárhatják lelküket. Az előjáróknak azonban tilos bármi módon is rábírní a tagokat arra, hogy feltárják előttük lelkiismeretüket.

2. cikkely: A káptalanok

631. kán. – 1. §. Az egyetemes káptalant, amely az intézményben a szabályzatnak megfelelően a legfőbb hatalommal rendelkezik, úgy kell kialakítani, hogy az egész intézményt képviselje, és szeretetben való egységének valódi jelévé váljék. Fő feladata: megvédeni az intézménynek az 578. kán.-ban említett örökségét, elősegíteni az ennek megfelelő alkalmas megújulást, megválasztani a legfőbb előjárót, megtárgyalni a nagyobb jelentőségű ügyeket, valamint olyan szabályokat kiadni, amelyeknek mindenki engedelmességgel tartozik.

2. §. A káptalan összetételét és hatalmának terjedelmét a szabályzatban kell meghatározni, a saját jog szabja meg közelebbről a káptalan lefolyásának rendjét, különösen a választások és az ügyek tárgyalása tekintetében.

3. §. A saját jogban meghatározott szabályok szerint nemcsak a tartományok és helyi közösségek, de az egyes tagok is szabadon elküldhetik óhajaikat vagy javaslataikat az egyetemes káptalanra.

632. kán. – A saját jog pontosan rögzítse azt, ami az intézmény más káptalanjaira vagy hasonló gyűléseire vonatkozik, tudniillik azok természetét, tekintélyét, összetételét, eljárási módját és megtartásuk idejét.

633. kán. – 1. §. A részvételi vagy tanácsadó szervek a rájuk bízott tisztséget hűségesen töltsék be, az egyetemes és saját jog szerint, és a maguk módján fejezzék ki minden tag gondját és részvételét az egész intézmény vagy közösség javára.

2. §. A részvétel és tanácskozás ilyen eszközeinek létesítésében és alkalmazásában bölcs megítéléssel kell eljárni, működési módjuk pedig álljon összhangban az intézmény jellegével és céljával.

3. cikkely: Az anyagi javak és kezelésük

634. kán. – 1. §. Az intézmények, tartományok és házak magánál a jognál fogva jogi személyek, és mint ilyenek képesek anyagi javak szerzésére, birtoklására, kezelésére és elidegenítésére, hacsak ezt a képességet a szabályzat ki nem zárja vagy nem korlátozza.

2. §. Kerüljék azonban a fényűzés, valamint a mértéktelen nyereség és a vagyonhalmozás minden fajtáját.

635. kán. – 1. §. A szerzetes intézmények anyagi javait mint egyházi javakat *Az egyház anyagi javai* című V. könyv szabályozza, hacsak más nincs kifejezetten kikötve.

2. §. Mégis, minden intézmény állapítson meg megfelelő szabályokat a javak használatára és kezelésére, hogy így elősegítse, védje és kifejezze a rá jellemző szegénységet.

636. kán. – 1. §. Minden intézményben és hasonlóképpen minden nagyobb előljáró vezetése alatt álló tartományban legyen a nagyobb előljárótól különböző, a saját jog szerint rendelt gondnok, és ő kezelje a javakat az illető előljáró irányítása alatt. A helyi közösségekben is rendeljenek ki, amennyire lehetséges, a helyi előljárótól különböző gondnokot.

2. §. A gondnokok és más vagyonkezelők a saját jog szerint megállapított időben és módon adjanak számot vagyonkezelésükről az illetékes hatóságnak.

637. kán. – A 615. kán.-ban említett önálló monostorok évenként egyszer kötelesek számot adni a helyi ordináriusnak vagyonkezelésükről; a helyi ordináriusnak ezenfelül legyen joga betekinteni az egyházmegyei jogú szerzetházak gazdasági ügyeibe.

638. kán. – 1. §. A saját jogra tartozik az egyetemes jog keretein belül meghatározni, hogy melyek azok az ügyletek, amelyek a rendes vagyonkezelés határát és módját túllépik, és hogy mi szükséges a rendkívüli vagyonkezelés ügyleteinek érvényességéhez.

2. §. A rendes vagyonkezeléssel járó kiadásokat és jogcselekményeket az előljárókon kívül, tisztségük határai között, a saját jogban erre kijelölt tisztségviselők is érvényesen eszközölhetik.

3. §. Az elidegenítés és bármiféle olyan ügylet érvényességéhez, amelyben a jogi személy vagyoni helyzete rosszabbá válhat, szükséges az illetékes előljáró írásban,

tanácsának beleegyezésével adott engedélye. Ha pedig olyan ügyletről van szó, mely meghaladja a Szentszék által arra a vidékre nézve meghatározott összeget, vagy ha fogadalom alapján az egyháznak adományozott dolgokról van szó, vagy akár művészeti, akár történelmi szempontból értékes dologról, szükséges ezenkívül magának a Szentszéknek az engedélye is.

4. §. A 615. kán. szerinti önálló monostorok és az egyházmegyei jogú intézmények esetén szükséges még a helyi ordinárius írásban adott beleegyezése is.

639. kán. – 1. §. Ha egy jogi személy adósságokat vagy kötelezettségeket vont magára, akár az előjárók engedélyével is, magának kell értük felelnie.

2. §. Ha egy tag előjárói engedéllyel a maga javait illetően vállalt ilyesmit, maga tartozik felelősséggel, ha viszont az előjáró megbízásából az intézmény ügyében járt el, az intézménynek kell felelnie.

3. §. Ha egy szerzetes előjárói engedély nélkül vállalt ilyesmit, neki magának kell felelnie, nem a jogi személynek.

4. §. Maradjon azonban érvényes, hogy azzal szemben, akinek a megkötött szerződésből vagyoni előnye származott, mindig keresettel lehet élni.

5. §. A szerzetes előjárók tartózkodjanak attól, hogy engedélyt adjanak adósságok vállalására, hacsak biztosan meg nem állapítható, hogy a szokásos bevételekből a kamatokat is ki lehet egyenlíteni, és nem túlságosan hosszú időn belül törvényes törlesztéssel az alaptőkét is vissza lehet téríteni.

640. kán. – Az intézmények a helyi viszonyok figyelembevételével törekedjenek mintegy közösségi tanúságot tenni a szeretetről és a szegénységről, és erejükhöz képest adjanak valamit javaikból az egyház szükségleteire és a rászorulóknak fenntartására.

III. fejezet: A jelentkezők felvétele és a tagok képzése

1. cikkely: Felvétel a noviciátusba

641. kán. – A jelentkezők noviciátusba való felvételének joga a nagyobb előjárókat illeti meg, a saját jog szabálya szerint.

642. kán. – Az előjárók éber gondossággal csak azokat vegyék fel, akik nemcsak megkívánt korúak, hanem egészségesek, adottságuk szerint alkalmasak és az intézmény sajátos életének vállalásához eléggé érettek is; az egészség, az adottságok és az érettség megállapításában – ha szükséges – vegyenek igénybe szakértőket is, fenntartva a 220. kán. előírását.

643. kán. – 1. §. Érvénytelenül nyer felvételt a noviciátusba:

1. aki még nem töltötte be tizenhetedik életévét;
2. a házastárs, amíg a házasság fennáll;
3. aki a megszentelt élet valamely intézményében szent kötelékkel ténylegesen el van kötelezve, vagy az apostoli élet valamely társaságába nyert tagként felvételt, fenntartva a 684. kán. előírását;

4. aki az intézménybe erőszak, súlyos félelem vagy megtévesztés hatására lép be, vagy akit az előjáró hasonló módon befolyásolva vesz fel;

5. aki eltitkolta, hogy a megszentelt élet valamely intézményébe, vagy az apostoli élet valamely társaságába tagként felvételt nyert.

2. §. A saját jog rendelhet az érvénytelenség terhe alatt is egyéb felvételi akadályokat vagy feltételeket.

644. kán. – Az előjárók ne vegyenek fel a noviciátusba világi klerikusokat saját ordináriusuk megkérdezése nélkül, sem olyan adósokat, akik nem képesek kifizetni tartozásukat.

645. kán. – 1. §. Mielőtt a noviciátusba felvételt nyernének, a jelentkezők kötelesek igazolni keresztségüket, bérmlásukat, valamint szabad állapotukat.

2. §. Ha klerikusok vagy olyanok felvételéről van szó, akik a megszentelt élet más intézményéhez vagy az apostoli élet társaságához vagy valamely szemináriumhoz tartoztak, mindezekon kívül szükséges az illető helyi ordináriusnak vagy az intézmény, illetve társaság nagyobb előjárójának vagy a szeminárium rektorának igazolása.

3. §. A saját jog más igazolásokat is megkívánhat a jelentkezők szükséges alkalmasságáról vagy az akadályoktól való mentességükről.

4. §. Az előjárók, ha szükségesnek látják, más felvilágosításokat is kérhetnek, akár titokban is.

2. cikkely: A noviciátus és a novíciusok képzése

646. kán. – A noviciátusnak, amellyel az intézményben való élet elkezdődik, az a rendeltetése, hogy a novíciusok az illető intézmény életmódját megtapasztalják, szívüket és lelküket annak szelleme szerint alakítsák, és hogy szándékuk és alkalmasságuk bebizonyosodjék.

647. kán. – 1. §. A noviciátus házának létesítése, áthelyezése és eltörlése az intézmény legfőbb előjárójának, tanácsa beleegyezésével, írásban adott határozatával történik.

2. §. A noviciátust, hogy érvényes legyen, az erre a célra szabályosan kijelölt házban kell letölteni. Különleges esetekben, kivételképpen, a legfőbb előjáró – tanácsa beleegyezésével adott – engedélye alapján, a jelentkező a noviciátust az intézmény más házában is letöltheti valamely kipróbált szerzetes vezetése mellett, aki a novíciusmestert helyettesíti.

3. §. A nagyobb előjáró megengedheti, hogy a novíciusok közössége egy bizonyos időt az intézmény másik, általa kijelölt házában töltsön.

648. kán. – 1. §. A noviciátusnak, hogy érvényes legyen, magában a noviciátusi közösségben eltöltendő tizenkét hónapig kell tartania, fenntartva a 647. kán. 3. §-ának előírását.

2. §. A novíciusok képzésének teljessé tételéhez a szabályzat az 1. §-ban megjelölt időn túl megállapíthat egy vagy több a noviciátusi közösségen kívül, apostoli gyakorlatban eltöltendő időszakot is.

3. §. A noviciátus két évnél hosszabb ne legyen.

649. kán. – 1. §. Fenntartva a 647. kán. 3. §-ának és a 648. kán. 2. §-ának előírását, az akár egybefüggő, akár megszakításokkal számított három hónapot meghaladó távollét a noviciátusi házból érvénytelenné teszi a noviciátust. A tizenöt napot meghaladó távollétet pótolni kell.

2. §. Az illetékes nagyobb előjáró engedélyével az első fogadalomtételt idő előtt el lehet végezni, de nem több, mint tizenöt nappal.

650. kán. – 1. §. A noviciátus célja megkívánja, hogy a novíciusok a mester irányítása mellett nevelődjenek a saját jogban meghatározandó képzési terv szerint.

2. §. A novíciusok irányítása a nagyobb előljárók fennhatósága alatt egyedül a novíciusmesternek van fenntartva.

651. kán. – 1. §. A novíciusmester legyen az intézménynek örök fogadalmas tagja, és kapjon törvényes kijelölést.

2. §. A mester mellé, ha szükséges, munkatársak adhatók; ezek legyenek neki alárendelve a noviciátus irányítása és a képzési terv tekintetében.

3. §. A novíciusok képzését olyan gondosan felkészült tagok vezessék, akik más feladatokkal nincsenek megterhelve, és így tisztségüket gyümölcsözően és tartósan tudják betölteni.

652. kán. – 1. §. A mester és munkatársai feladata a novíciusok hivatását megvizsgálni és kipróbálni, továbbá fokozatosan ránevelni őket az intézmény sajátos jellegének megfelelő tökéletes életmód szabályszerű folytatására.

2. §. A novíciusokat vezessék az emberi és keresztény erények gyakorlására, vezessék őket az imádság és önmegtagadás révén a tökéletesség teljesebb útjára, tanítsák meg őket az üdvösség titkáról való szemlélődésre és a Szentírás olvasására meg a róla való elmélkedésre, készítsék fel őket az istentiszteletnek a szent liturgiában való gyakorlására, tanítsák meg őket arra, hogy hogyan éljenek Krisztusban az evangéliumi tanácsok révén Istennek és az embereknek szentelt életet, kapjanak oktatást az intézmény jellegéről és szelleméről, céljáról és fegyelmről, történetéről és életéről, valamint itassák át őket az egyház és annak szent pásztorai iránti szeretettel.

3. §. A novíciusok saját felelősségük tudatában úgy működjenek együtt cselekvő módon mesterükkel, hogy az isteni hivatás kegyelmének híven megfeleljenek.

4. §. Az intézmény tagjai a maguk részéről életpéldájukkal és imádságukkal igyekezzenek együttműködni a novíciusok nevelésének munkájában.

5. §. A 648. kán. 1. §-ában említett noviciátusi időt a sajátos értelemben vett képzésre fordítsák, tehát a novíciusok ne foglalkozzanak olyan tanulmányokkal és feladatokkal, amelyek nem közvetlenül ezt a képzést szolgálják.

653. kán. – 1. §. A novícius az intézményt szabadon elhagyhatja, az intézmény illetékes hatósága pedig elküldheti őt.

2. §. A noviciátus elteltével, ha a novíciust alkalmasnak ítélik, bocsássák ideiglenes fogadalomra, különben küldjék el; ha alkalmassága kétséges marad, a nagyobb előljárónak joga van a próbaidőt meghosszabbítani a saját jog szerint, de legfeljebb hat hónappal.

3. cikkely: A szerzetesi fogadalomtétel

654. kán. – A szerzetesi fogadalomtétel révén a tagok nyilvános fogadalommal magukra vállalják a három evangéliumi tanács megtartását, az egyház szolgálata által Istennek szentelődnek, és tagként felvételt nyernek az intézménybe a jogban meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel.

655. kán. – Ideiglenes fogadalmat a saját jogban meghatározott időre tegyenek, de ez ne legyen három évnél rövidebb, sem hat évnél hosszabb.

656. kán. – Az ideiglenes fogadalom érvényességéhez szükséges:

1. hogy a fogadalomtevő legalább tizennyolcadik életévét betöltött személy legyen;
2. hogy az illetőnek érvényesen letöltött noviciátusa legyen;
3. hogy az illetékes elöljáró az illetőt tanácsa szavazatával, a jog szerint, szabadon fogadalomra bocsássa;
4. hogy a fogadalmat kifejezetten és erőszak, súlyos megfélemlítés vagy megfélemlítés nélkül tegyék le;
5. hogy a fogadalmat személyesen vagy más által a törvényes elöljáró vegye ki.

657. kán. – 1. §. Ha eltelt az az idő, amire a fogadalmat tették, a szerzetest, amennyiben önként kéri, és alkalmasnak ítélik, bocsássák a fogadalom megújítására vagy az örök fogadalomra, különben távozzék.

2. §. Ha azonban alkalmasnak látszik, a saját jog szerint az illetékes elöljáró meghosszabbíthatja az ideiglenes fogadalom időszakát, úgy azonban, hogy az egész idő, mely alatt a tagot ideiglenes fogadalmak kötelezik, ne haladja meg a kilenc évet.

3. §. Az örök fogadalmat megfelelő okból előre lehet hozni, de legfeljebb csak három hónappal.

658. kán. – A 656. kán. 3., 4. és 5. sz.-ában említett, valamint más, a saját jogban kikötött feltételeken kívül, az örök fogadalom érvényességéhez szükséges:

1. legalább a huszonegyedik életév betöltése;
2. előzetes ideiglenes fogadalom, amelynek legalább három évig kell tartania, fenntartva a 657. kán. 3. §-át.

4. cikkely: A szerzetesek képzése

659. kán. – 1. §. Az egyes intézményekben az első fogadalom után folytatódjék az összes tagok képzése, hogy teljesebben éljék az intézményre jellemző életformát, és az intézmény küldetését jobban meg tudják valósítani.

2. §. Ezért a saját jognak kell meghatározni a képzés rendjét és időtartamát, mégpedig úgy, ahogyan ezt az egyház szükségleteire, valamint az emberek és a kor adottságaira való tekintettel az intézmény célja és jellege megkívánja.

3. §. Azoknak a tagoknak a képzését, akik a szent rendek felvételére készülnek, az egyetemes jog és az intézmény saját tanterve szabályozza.

660. kán. – 1. §. A képzés legyen módszeres, alkalmazkodjék a tagok felfogóképességéhez, legyen lelki és apostoli, elméleti és egyben gyakorlati, és ha ez célszerű, foglalja magában a megfelelő akár egyházi, akár polgári képesítések megszerzését is.

2. §. Ennek a képzésnek az időtartama alatt a tagokat ne bízzák meg olyan hivatásokkal vagy munkákkal, amelyek a képzést akadályozzák.

661. kán. – A szerzetesek egész életükön át serényen folytassák lelki, elméleti és gyakorlati önképzésüket, az elöljárók pedig gondoskodjanak számukra az ehhez szükséges eszközökről és időről.

IV. fejezet: Az intézmények és tagjaik kötelességei és jogai

662. kán. – A szerzetesek Krisztusnak az evangéliumban bemutatott és saját intézményük szabályzatában kifejezett követését életük legfőbb szabályának tekintsék.

663. kán. – 1. §. Minden szerzetes első és legfőbb kötelessége az isteni dolgokról való szemlélődés és az imádságban az Istennel való állandó egyesülés legyen.

2. §. A tagok, amennyire lehet, naponta vegyenek részt az eucharisztikus áldozaton, vegyék magukhoz Krisztus szentséges testét, és imádják magát a szentségben jelenlevő Urat.

3. §. Szánjanak időt a Szentírás olvasására és az elmélkedésre, saját joguk előírásai szerint, méltón végezzék a zsolozsmát, – fenntartva a klerikusoknak a 276. kán. 2. § 3. sz.-ában említett kötelezettségét –, és gyakorolják a jámborság egyéb formáit.

4. §. Minden megszentelt élet példaképét és oltalmazóját, az Istenszülő Születés különleges tisztelettel illessék, ezt a rózsafüzér végzésével is gyakorolják.

5. §. Hűségesen tartsák meg évente a szent lelki gyakorlat idejét.

664. kán. – A szerzetesek állhatatosan fáradozzanak azon, hogy lelkük a megtérésben Isten felé forduljon, naponta vizsgálják meg lelkiismeretüket, és járuljanak gyakran a bűnbánat szentségéhez.

665. kán. – 1. §. A szerzetesek lakjanak saját szerzetházukban, és tartsák meg a közös életet; ne távozzanak el onnan saját előjárójuk engedélye nélkül. Ha pedig a házból való hosszabb távollétről van szó, a nagyobb előjáró – tanácsa beleegyezésével és megfelelő okból – megengedheti az intézmény házán kívüli tartózkodást, de csak egy évnél nem hosszabb időre, hacsak nem valamilyen betegség gyógykezelése, tanulmányok végzése vagy az intézmény nevében gyakorolt apostoli tevékenység indokolja a távollétet.

2. §. Azt a tagot, aki a szerzetházból törvénytelenül, azzal a szándékkal van távol, hogy kivonja magát az előjárók hatalma alól, az előjárók gondosan keressék meg és segítsék, hogy visszatérjen és hivatásában megmaradjon.

666. kán. – A tömegtájékoztatási eszközök használatában tartsák meg a szükséges óvatosságot, és kerüljék mindazt, ami sajátos hivatásuknak ártalmas, vagy ami a megszentelt személy tisztaságára veszélyes.

667. kán. – 1. §. Tartsák meg minden házban az intézmény jellegének és küldetésének megfelelő klauzúrát úgy, ahogyan a saját jog meghatározza, de mindig legyen a szerzetháznak egy olyan része, amelyet kizárólag a tagoknak tartanak fenn.

2. §. A szemlélődő életre rendelt monostorokban szigorúbb klauzúra-fegyelmet kell tartani.

3. §. A teljesen szemlélődő életre rendelt apácamonostorok kötelesek a pápai, vagyis az Apostoli Szentszéktől adott szabályok szerinti klauzúra megtartására. Az egyéb apácamonostoroknak a saját jellegüknek megfelelő és szabályzatukban meghatározott klauzúrát kell megtartaniuk.

4. §. A megyéspüspöknek felhatalmazása van arra, hogy megfelelő okból belépjen az egyházmegyéje területén lévő apácamonostorok klauzúrájába, és hogy súlyos okból és a főnöknő beleegyezésével, megengedje másoknak a klauzúrába való bebocsátását vagy azt, hogy az apácák onnét kilépjenek, a valóban szükségés időre.

668. kán. – 1. §. A tagok első fogadalomtételük előtt engedjék át vagyonuk kezelését annak, akinek akarják, és – hacsak a szabályzat másként nem rendelkezik – a vagyon használatáról és haszonélvezetéről is szabadon intézkedjenek. Legalább az örök fogadalom letétele előtt pedig készítsenek végrendeletet úgy, hogy az a világi jog szerint is érvényes legyen.

2. §. Ezeknek az intézkedéseknek a megfelelő okból való megváltoztatásához és az anyagi javakkal kapcsolatos bármilyen ügylet végzéséhez a saját jog szerint illetékes előjáró engedélye szükséges.

3. §. Amit a szerzetes saját szorgalmával vagy az intézményre való tekintettel szerez, az intézménynek szerzi. Amihez pedig nyugdíj, segély, biztosítási díj címén bármi módon jut, az intézménynek szerzi, hacsak a saját jog másként nem rendelkezik.

4. §. Aki az intézmény természete szerint javairól való teljes lemondásra köteles, ezt a lemondást, amennyire lehetséges, a világi jog szerint is érvényes formában tegye meg az örök fogadalom letétele előtt úgy, hogy az a fogadalomtétel napjától legyen érvényes. Ugyanígy járjon el az örökfogadalmas, aki a saját jog szerint a legfőbb előljáró engedélyével kíván vagyonáról részben vagy egészen lemondani.

5. §. Az a fogadalmas, aki az intézmény jellegére való tekintettel minden vagyonáról lemondott, elveszíti szerzési és birtoklási jogát, és ezért a szegénységi fogadalmával ellenkező cselekedetei érvénytelenek. Amit pedig lemondása után kap, az az intézményé lesz a saját jog szerint.

669. kán. – 1. §. A szerzetesek megszentelt voltak jeleként és a szegénység bizonyosságául, viseljék az intézménynek a saját jog szerint készített ruháját.

2. §. A sajátos ruhával nem rendelkező intézmény klerikus szerzetesei viseljék a 284. kán. szerinti klerikusi öltözetet.

670. kán. – Az intézmény köteles tagjai számára gondoskodni mindarról, ami a szabályzat szerint szükséges hivatásuk céljának szolgálatára.

671. kán. – A szerzetes saját intézményén kívül ne vállaljon tisztségeket és hivatalokat a törvényes előljáró engedélye nélkül.

672. kán. – A szerzeteseket kötelezik a 277., 285., 286., 287. és 289. kán. előírásai; a klerikus szerzeteseket ezenkívül kötelezik a 279. kán. 2. §-ának előírásai is; pápai jogú laikusi intézményekben a 285. kán. 4. §-ában említett engedélyt megadhatja a saját nagyobb előljárójuk.

V. fejezet: Az intézmények apostoli tevékenysége

673. kán. – Az összes szerzetesek apostoli tevékenysége elsősorban megszentelt életük tanúságtételében áll; ezt kötelesek imádsággal és bűnbánattartással elősegíteni.

674. kán. – Az egészen a szemlélődésre rendelt intézmények Krisztus titokzatos testében mindig kiemelkedő helyet foglalnak el. Ők ugyanis a dicséret kiváló áldozatát ajánlják fel Istennek, Isten népét a szentség bőséges gyümölcseivel gazdagítják, példájukkal ösztönzik és titokzatos apostoli termékenységgel terjesztik. Ezért bármennyire is sürgetően szükséges a tevékeny apostoli munka, ezeknek az intézményeknek a tagjait nem lehet kisegítő munkára igénybe venni a különböző lelkipásztori szolgálatokban.

675. kán. – 1. §. Az apostoli munkára rendelt intézményekben az apostoli tevékenység magának az intézménynek a természetéhez tartozik. Ezért a tagok egész életét hassa át az apostoli szellem, egész apostoli tevékenységüket pedig formálja a szerzetesi lelkiség.

2. §. Az apostoli tevékenység mindig az Istennel való bensőséges egységből induljon ki, de erősítse és táplálja is azt.

3. §. Az apostoli tevékenységet az egyház nevében és megbízásából kell gyakorolni, és az egyházzal való közösségben kell végezni.

676. kán. – Mind a férfiak, mind a nők laikus intézményei kiveszik részüket az irgalmasság lelki és testi cselekedetei által az egyház lelkipásztori feladatából, az embereknek pedig különböző szolgálatokat tesznek; ezért maradjanak hűségesek hivatásuk kegyelméhez.

677. kán. – 1. §. Az előjárók és a tagok hűségesen tartásuk meg az intézmény sajátos küldetését és feladatait, de okosan alkalmazzák azokat a különböző korok és helyek szükségleteihez, még megfelelő új eszközök igénybevételével is.

2. §. Azok az intézmények pedig, amelyekhez a krisztushívők társulatai kapcsolódnak, különös gonddal segítsék ezeket, hogy családjuk eredeti szelleme hassa át őket.

678. kán. – 1. §. A szerzetesek alá vannak vetve a püspökök hatalmának, készséges engedelmességgel és tisztelettel tartoznak irántuk mindabban, ami a lelkek gondozását, az istentisztelet nyilvános gyakorlását és a többi apostoli munkát illeti.

2. §. A külső apostoli tevékenység gyakorlásában a szerzetesek saját előjáróiknak is alá vannak rendelve, és kötelesek hűségesek maradni az intézmény fegyelméhez. Ennek a kötelességnek a teljesítését, ha szükséges, ne mulasszák el maguk a püspökök sürgetni.

3. §. Szükséges, hogy a szerzetesek apostoli munkájának szervezésében a megyéspüspök és a szerzetes előjárók közös tanácskozás alapján járjanak el.

679. kán. – A megyéspüspök igen súlyos és sürgős okból kitilthatja valamely szerzetes intézmény tagját egyházmegyéje területéről, ha annak nagyobb előjárója, figyelmeztetés után elmulasztotta, hogy intézkedjék az ügyben, az esetet azonban rögtön jelenteni kell a Szentszéknek.

680. kán. – A különböző intézmények között, valamint az intézmények és az egyházmegyes klérus között támogatni kell a rendezett együttműködést, továbbá össze kell hangolni a megyéspüspök irányítása alatt minden apostoli munkát és tevékenységet az egyes intézmények jellegének, céljának és az alapítási törvényeknek tiszteletben tartásával.

681. kán. – 1. §. Azok a művek, melyeket a megyéspüspök szerzetesekre bíz, az illető püspök fennhatósága és irányítása alatt állnak, fenntartva a szerzetes előjáróknak a 678. kán. 2. és 3. §-ában említett jogait.

2. §. Ezekben az esetekben a megyéspüspök és az intézmény illetékes előjárója kössön írásbeli megállapodást, ebben többek között kifejezetten és pontosan határozzák meg mindazt, ami az elvégzendő munkára, a benne részt vevő tagokra és az anyagi kérdésekre vonatkozik.

682. kán. – 1. §. Ha az egyházmegyében valamely egyházi hivatalt szerzetesre akarnak bízni, a szerzetest az illetékes előjáró által végzett bemutatás alapján vagy legalább hozzájárulásával a megyéspüspök nevezi ki.

2. §. A szerzetest a rábízott hivatalból tetszése szerint elmozdíthatja akár az őt megbízó hatóság a szerzetes előjáró értesítésével, akár az előjáró a megbízó értesítésével; az elmozdításhoz a másik fél beleegyezésére egyiküknek sincs szüksége.

683. kán. – 1. §. Azokat a templomokat vagy kápolnákat, amelyeket a krisztushívők rendszeresen látogatnak, valamint a szerzetesekre bízott iskolákat és a vallásosság vagy az akár lelki, akár anyagi segítő szeretet más rájuk bízott műveit a megyéspüspök látogathatja akár személyesen, akár más által, a lelkipásztori látogatás alkal-

mával és szükség esetén egyébként is, de nem teheti ezt meg azokkal az iskolákkal, amelyek kizárólag az intézmény saját növendékei számára állnak nyitva.

2. §. Ha esetleg valamilyen visszaélést fedezne fel, és a szerzetes előljárót hiába figyelmeztette, saját hatalma alapján a megyéspüspök maga intézkedhet az ügyben.

VI. fejezet: A tagok kiválása az intézményből

1. cikkely: Átlépés más intézménybe

684. kán. – 1. §. Örök fogadalmas tag nem léphet át saját intézményéből más szerzetes intézménybe, kivéve, ha mindkét intézmény legfőbb előljárója engedélyezi, és mindkettőjük tanácsa is hozzájárul.

2. §. Az illetőt legalább három évig tartó próbaidő elteltével lehet csak az új intézményben örök fogadalom tételére bocsátani, ha pedig ezt a fogadalmat nem akarja letenni, vagy az illetékes előljárók nem járulnak hozzá, hogy letegye azt, térjen vissza az előző intézménybe, hacsak nem engedélyezik számára a szekularizácót.

3. §. Hogy egy szerzetes ugyanannak az intézménynek vagy szövetkezésnek, illetve szövetségnek egyik önálló monostorából a másikba léphessen át, szükséges és elégséges mindkét monostor nagyobb előljárójának és a befogadó monostor káptalanjának beleegyezése, fenntartva a saját jogban megszabott egyéb követelményeket; új fogadalomtétel nem szükséges.

4. §. A saját jog határozza meg annak a próbatételnek az idejét és módját, amelynek a tag új intézményben való fogadalomtételét meg kell előznie.

5. §. Világi intézménybe vagy az apostoli élet társaságába, illetve azokból szerzetes intézményben történő átlépéshez a Szentszék engedélye szükséges, és az ő utasításait kell megtartani.

685. kán. – 1. §. Az új intézményben való fogadalomtételig a fogadalmak érvényben maradnak, a tagnak azok a jogai és kötelességei pedig, melyekkel az előző intézményben rendelkezett, felfüggesztődnek, a próbaidő elkezdésétől azonban az illető köteles az új intézmény saját jogának megtartására.

2. §. Az új intézményben való fogadalomtétellel az illető az új intézmény tagjává válik, előző fogadalmi, jogai és kötelességei pedig megszűnnek.

2. cikkely: Az intézményből való kilépés

686. kán. – 1. §. Örök fogadalmasnak a legfőbb előljáró tanácsának beleegyezésével, súlyos okból engedélyezheti az exklausztrációt, de legfeljebb három évre, és ha klerikusról van szó, annak a helyi ordináriusnak az előzetes beleegyezésével, akinek a területén az illetőnek tartózkodnia kell. Az engedély meghosszabbítása vagy három évnél hosszabb időre szóló engedély megadása a Szentszéknek, vagy egyházmegyei jogú intézmény esetén a megyéspüspöknek van fenntartva.

2. §. Monasztikus apácák számára exklausztrációra vonatkozó engedélyt egyedül az Apostoli Szentszék adhat.

3. §. Pápai jogú intézmény tagjára a Szentszék, egyházmegyei jogú intézmény tagjára a megyéspüspök súlyos okból, a méltányosság és a szeretet megtartásával ki is róhatja az exklausztrációt, ha a legfőbb előljáró – tanácsának beleegyezésével – kéri.

687. kán. – Az exklausztrált tag mentesül az új életkörülményeivel összeegyeztethetetlen kötelezettségeitől, de előjáróitól, sőt – különösen ha klerikus az illető – a helyi ordináriustól is függő viszonyban és az ő gondozásuk alatt marad. Az intézmény ruháját viselheti, hacsak az engedély másként nem rendelkezik. Aktív és passzív szavazati joga azonban nincs.

688. kán. – 1. §. Aki fogadalma idejének leteltekor ki akar lépni, elhagyhatja az intézményt.

2. §. Aki ideiglenes fogadalmának lejárta előtt súlyos okból kéri, hogy az intézményt elhagyhassa, pápai jogú intézményben a legfőbb előjáró – tanácsának beleegyezésével adott – engedélye alapján teheti ezt; egyházmegyei jogú intézményekben pedig és a 615. kán.-ban említett monostorokban az engedély érvényességéhez szükséges, hogy megerősítse annak a háznak a püspöke is, amelyhez az illető tartozik.

689. kán. – 1. §. Azt a tagot, akinek ideiglenes fogadalma éppen lejárt, megfelelő okok fennállása esetén az illetékes nagyobb előjáró – tanácsa meghallgatásával – kizárhatja a következő fogadalomtételből.

2. §. Az a fizikai vagy pszichikai betegség, amely – még ha a fogadalomtétel után lépett is fel – az 1. §-ban említett tagot, a szakértők megítélése szerint alkalmatlanná teszi az intézményben való életre, okot ad arra, hogy az illetőt ne engedjék a fogadalom megújulására vagy örök fogadalom letételére, hacsak a betegség nem az intézmény hanyagságából vagy az intézményben végzett munka következtében lépett fel.

3. §. Ha pedig a szerzetes az ideiglenes fogadalom érvényességi ideje alatt elmebetegségbe esett, nem bocsátható el az intézményből még akkor sem, ha új fogadalom letételére nem képes.

690. kán. – 1. §. Aki a noviciátus elteltével vagy fogadalomtétel után törvényesen kilépett az intézményből, azt a legfőbb előjáró – tanácsának beleegyezésével – visszaveheti a noviciátus megismétlésének kötelezettsége nélkül; ugyanazon előjáró feladata lesz, hogy az ideiglenes fogadalomtételt megelőző megfelelő próbát és az örök fogadalom letételét megelőző fogadalmas időt a 655. és 657. kán. szerint meghatározza.

2. §. Ugyanilyen felhatalmazással rendelkezik az önálló monostor előjárója is, tanácsának beleegyezésével.

691. kán. – 1. §. Örök fogadalmas csakis az Úr előtt mérlegelt nagyon súlyos okokból kérjen engedélyt az intézményből való távozásra; kérését az intézmény legfőbb előjárójának nyújtsa be, aki azt a maga és tanácsa véleményével együtt terjessze az illetékes hatóság elé.

2. §. Az ilyen engedély megadása pápai jogú intézményekben az Apostoli Szent-széknek van fenntartva, egyházmegyei jogú intézményekben pedig megadhatja annak az egyházmegyének a püspöke is, amelyben az a ház áll, ahová az illető tartozik.

692. kán. – A törvényesen megadott és a taggal közölt távozási engedély, hacsak a közlés alkalmával maga a tag vissza nem utasítja, magánál a jognál fogva magával hozza a fogadalmak, valamint a fogadalomtételből származó összes kötelezettségek alóli felmentést.

693. kán. – Ha a tag klerikus, ne adják meg az engedélyt, amíg nem talál olyan püspököt, aki őt egyházmegyéjébe inkardinálja, vagy legalábbis próbaképpen befogadja. Ha próbaképpen fogadták be, öt év elteltével, magánál a jognál fogva inkardinálódik az egyházmegyébe, hacsak a püspök nem ellenzi.

3. cikkely: A tagok elbocsátása

694. kán. – 1. §. Magánál a ténynél fogva elbocsátottnak kell tekinteni az intézményből azt a tagot, aki:

1. a katolikus hittől közismerten elpártolt;
2. házasságot kötött vagy akár csak polgárilag is megkísérelt.

2. §. Ezekben az esetekben a nagyobb előljáró a bizonyítékok összegyűjtése után, tanácsával együtt késedelem nélkül nyilvánítsa ki ezt a tényt, hogy jogilag nyilvánvaló legyen az elbocsátás.

695. kán. – 1. §. A tagot el kell bocsátani az 1397., 1398. és 1395. kán.-ban említett büntetendő cselekményekért, kivéve, ha az 1395. kán. 2. §-ában említett büntetendő cselekmények esetén az előljáró úgy véli, hogy az elbocsátás nem feltétlenül szükséges, és más módon kellőképpen gondoskodni lehet az illető megjavításáról, az igazságosság helyreállításáról és a botrány helyrehozataláról.

2. §. Ezekben az esetekben a nagyobb előljáró, miután összegyűjtötte a tényeket és a beszámíthatóságra vonatkozó bizonyítékokat, hozza tudomására az elbocsátandó tagnak a vádat és a bizonyítékokat, lehetőséget adva neki a védekezésre. A nagyobb előljáró és a jegyző által aláírt összes iratokat, a tag írásban adott és általa aláírt válaszaival együtt a legfőbb előljáróhoz kell továbbítani.

696. kán. – 1. §. A tagot más okból is el lehet bocsátani, feltéve, hogy azok súlyosak, külsők, beszámíthatók és jogilag bizonyítottak. Ilyenek: a megszentelt élet kötelességeinek rendszeres elhanyagolása; a szent kötelékek ismételt megsértése; az előljárók törvényes parancsaival szemben súlyos dologban tanúsított makacs engedetlenség; a tag vétkes cselekvésmódjából eredő súlyos botrány; az egyházi tanítóhivatal által elítélt tanítások makacs vallása vagy terjesztése; nyilvános csatlakozás materialista vagy ateista színezetű ideológiákhoz; a 665. kán. 2. §-ában említett fél évig tartó törvénytelen távollét; más hasonló súlyosságú, esetleg az intézmény saját jogában meghatározott okok.

2. §. Ideiglenes fogadalmas tag elbocsátásához a saját jogban megállapított, kevésbé súlyos okok is elegendők.

697. kán. – A 696. kán.-ban említett esetekben, ha a nagyobb előljáró – tanácsa meghallgatása után – az elbocsátási eljárás megkezdése mellett dönt:

1. gyűjtse össze vagy egészítse ki a bizonyítékokat;

2. a tagot írásban vagy két tanú előtt figyelmeztesse azzal a kifejezett fenyegetéssel, hogy el fogják bocsátani, ha nem tér jó útra; jelölje meg világosan az elbocsátás okát, és adjon teljes lehetőséget a tagnak a védekezésre; ha az intellektus hiábavalónak bizonyul, a második figyelmeztetésre legalább tizenöt napnyi idő közbeiktatása után kerítsen sort;

3. ha ez a figyelmeztetés is hiábavalónak bizonyult, és a nagyobb előljáró tanácsával úgy ítéli, hogy eléggé bebizonyosodott a javíthatatlanság, és a tag védekezései elégtelenek, az utolsó figyelmeztetéstől számított tizenöt nap eredménytelen eltelté után, a magának a nagyobb előljárónak és a jegyzőnek az aláírásával ellátott összes iratokat továbbítsa a legfőbb előljáróhoz a tag saját aláírásával megerősített válaszaival együtt.

698. kán. – A 695. és 696. kán.-ban említett minden esetben mindig szilárdan megmarad a tag joga arra, hogy a legfőbb előljáróval kapcsolatot teremtsen, és védekezését közvetlenül neki adja elő.

699. kán. – 1. §. A legfőbb előjáró az érvénytelenség terhe alatt, legalább négy tagból álló tanácsával testületileg járjon el a bizonyítékok, az érvek és a védekezés pontos mérlegelésében, és ha titkos szavazással úgy döntöttek, a jogra és a tényekre vonatkozó indokoknak az érvényességéhez szükséges, legalább összefoglaló megjelenésével, adja ki az elbocsátó határozatot.

2. §. A 615. kán.-ban említett önálló monostorokban az elbocsátással kapcsolatos döntés a megyéspüspökre tartozik, az előjárónak hozzá kell továbbítania a tanácsa által megvizsgált iratokat.

700. kán. – Az elbocsátó határozat csakis akkor érvényes, ha a Szentszék megerősítette, vagyis hozzá kell felterjeszteni a határozatot és az összes iratokat; egyházmegyei jogú intézmény esetén a megerősítésre annak az egyházmegyének a püspöke illetékes, ahol az a ház található, melyhez az illető szerzetes tartozik. A határozatnak pedig – ahhoz, hogy érvényes legyen – jeleznie kell, hogy az elbocsátottnak joga van az értesítés kézhezvételétől számított tíz napon belül az illetékes hatósághoz felfolyamodni. A felfolyamodásnak felfüggesztő hatálya van.

701. kán. – A törvényes elbocsátással minden további nélkül megszűnnek a fogadalmak, valamint a fogadalomtételből eredő jogok és köteleességek. Ha pedig a tag klerikus, nem gyakorolhatja a szent rendet, amíg olyan püspököt nem talál, aki megfelelő próba után felveszi egyházmegyéjébe a 693. kán. szerint, vagy legalább megengedi neki a szent rendek gyakorlását.

702. kán. – 1. §. Akik szerzetes intézményből törvényesen kiléptek, vagy onnan törvényesen elbocsátást nyertek, semmit nem követelhetnek az intézménytől az ott végzett bármilyen munkájukért.

2. §. Az intézmény mégis tartsa meg a méltányosságot és az evangéliumi szeretetet a belőle kivált taggal szemben.

703. kán. – Súlyos külső botrány vagy az intézményt fenyegető igen súlyos kár esetén a nagyobb előjáró, vagy ha a késelem veszéllyel jár, a helyi előjáró – tanácsának beleegyezésével – nyomban kiutasíthatja a tagot a szerzetházból. A nagyobb előjáró, ha szükséges, gondoskodik az elbocsátási eljárás jog szerinti megindításáról, vagy adja át az ügyet az Apostoli Szentszéknek.

704. kán. – Az intézményből bármi módon kivált tagokról történjék említés abban a jelentésben, amit az 592. kán. 1. §-a értelmében az Apostoli Szentszékhez kell küldeni.

VII. fejezet: A püspökségre emelt szerzetesek

705. kán. – A püspökségre emelt szerzetes tagja marad intézményének, de engedelmisségi fogadalma alapján egyedül a római pápának tartozik engedelmeskedni, és nem kötik azok a kötelezettségei, amelyekről józanul úgy ítéli, hogy helyzetével összeegyeztethetetlenek.

706. kán. – Az előbb említett szerzetes:

1. ha fogadalomtétele révén vagyonának tulajdonjogát elvesztette, a neki jutó javak felett használati, haszonélvezeti és kezelési joggal rendelkezik; a megyéspüspök és a 381. kán. 2. §-ában említett egyéb személyek a részegyháznak szereznek tulajdont; a többiek az intézménynek vagy a Szentszéknek aszerint, hogy az intézmény birtokolhat-e vagy sem;

2. ha a fogadalomtétel révén vagyonának tulajdonjogát nem vesztette el, azt a vagyont illetően, ami az övé volt, visszanyeri a használat, a haszonélvezet és a kezelés jogát, amihez pedig ezután jut hozzá, azt teljesen magának szerzi;

3. azokról a javokról pedig, amelyekhez nem személyére való tekintettel jut hozzá, mindkét esetben a felajánlók szándéka szerint kell rendelkeznie.

707. kán. – 1. §. A kiérdemesült szerzetes püspök akár intézménye házain kívül is választhat magának lakóhelyet, hacsak az Apostoli Szentszék másként nem rendelkezett.

2. §. Megfelelő és méltó eltartását illetően, ha valamely egyházmegye szolgálatában állt, a 402. kán. 2. §-át kell megtartani, hacsak saját intézménye nem kíván gondoskodni ilyen ellátásról; egyébként pedig az Apostoli Szentszék más módon intézkedik az ügyben.

VIII. fejezet: A nagyobb előljárók konferenciái

708. kán. – Hasznos és megengedett, hogy a nagyobb előljárók konferenciák vagy tanácsok formájában társuljanak egymással, hogy így együttes erővel munkálkodjanak mind az egyes intézmények céljának teljesebb elérésén – mindig tiszteletben tartva az egyes intézmények önállóságát, jellegét és sajátos szellemét –, mind közös ügyek megtárgyalásán, mind a püspöki konferenciákkal és az egyes püspökökkel való megfelelő egyeztetés és együttműködés megvalósításán.

709. kán. – A nagyobb előljárók konferenciáinak legyen meg a Szentszéktől jóváhagyott szabályzata; ilyen konferenciákat egyedül a Szentszék létesíthet és tehet jogi személlyé is, és az ő legfőbb irányítása alá tartoznak.

III. cím: A világi intézmények

710. kán. – A világi intézmény a megszentelt élet olyan intézménye, amelyben a világban élő krisztushívők a szeretet tökéletességére törekszenek, és a világ megszentelését főként belülről igyekeznek szolgálni.

711. kán. – A világi intézmény tagja megszentelődése által nem változtathatja meg a maga akár laikusi, akár klerikusi kánoni helyzetét Isten népe körében, fenntartva a jognak a megszentelt élet intézményeire vonatkozó előírásait.

712. kán. – Az 598–601. kán. előírásainak fenntartásával a szabályzat állapítsa meg azokat a szent kötelekeket, amelyekkel az intézményben az evangéliumi tanácsokat vállalják, és határozza meg azokat a kötelesegeket, amelyeket ezek a kötelek létrehoznak, mindig megőrizve mégis az életmódban az intézmény sajátos világi jellegét.

713. kán. – 1. §. Ezeknek az intézményeknek a tagjai saját megszentelődésüket apostoli tevékenységben fejezik ki és gyakorolják, és kovász módjára törekszenek átítatni mindent az evangélium szellemével Krisztus testének erősödésére és növekedésére.

2. §. A világi tagok mint olyanok, akik a világban élnek és a világból jönnek, az egyház evangéliumhirdető munkájában keresztény életük és elkötelezettségükhöz való hűségük tanúságtétele révén és azáltal a segítség által vesznek részt, amellyel az anyagi dolgoknak Isten szerinti rendezésén és a világnak az evangélium erejével való

átformálásán munkálkodnak; de világi életmódjuknak megfelelően felajánlják együttműködésüket az egyházi közösség szolgálatára is.

3. §. A klerikus tagok megszentelt életük tanúságtétele révén, elsősorban a pápán belül, különleges apostoli szeretettel nyújtanak segítséget testvéreiknek, Isten népének körében pedig szent szolgálatukkal a világ megszentelésén dolgoznak.

714. kán. - A tagok rendes világi viszonyok között éljenek, egyedül vagy családjuk körében vagy testvéri csoportban a szabályzat szerint.

715. kán. - 1. §. Az egyházmegyébe inkardinált klerikus tagok a megyéspüspöktől függenek, kivéve abban, ami a saját intézményükben folyó megszentelt életre vonatkozik.

2. §. Akiket pedig a 266. kán. 3. §-a szerint az intézménybe inkardinálnak, ha az intézmény saját feladataira vagy az intézmény vezetésére rendelik őket, úgy függenek a püspöktől, mint a szerzetesek.

716. kán. - 1. §. Minden tag tevékenyen vegyen részt az intézmény életében, saját joguknak megfelelően.

2. §. Akik ugyanannak az intézménynek a tagjai, tartsák fenn egymással a közösséget, gondosan ügyeljenek a szellem egységére és az igaz testvériségre.

717. kán. - 1. §. A szabályzatnak kell előírnia a saját kormányzás módját, a vezetők hivatali idejét és kijelölési módját.

2. §. Ne jelöljenek ki legfőbb elöljárónak senki olyat, aki nem tagja végleges jelleggel az intézménynek.

3. §. Akik az intézmény vezetésében részt vesznek, törekedjenek az intézmény egységes szellemének megőrzésére és a tagok tevékeny részvételének előmozdítására.

718. kán. - Az intézmény vagyonkezelését, melynek ki kell fejeznie és elő kell segítenie az evangéliumi szegénységet, *Az egyház anyagi javai* című V. könyv, valamint az intézmény saját joga szabályozza. Ugyancsak a saját jognak kell meghatároznia az intézmény - különösen gazdasági vonatkozású - kötelezettségeit azokkal a tagokkal szemben, akik tevékenységüket neki szentelik.

719. kán. - 1. §. Hogy a tagok hivatásuknak hűségesen megfeleljenek, és apostoli tevékenységük magából a Krisztussal való egységből eredjen, buzgón imádkozzanak, megfelelő módon olvassák a Szentírást, tartsák meg az évi lelki gyakorlatos időt, és végezzék a lelki élet többi gyakorlatait a saját jog szerint.

2. §. Az eucharisztia lehetőleg mindennapos ünneplése legyen egész megszentelt életük forrása és ereje.

3. §. A bűnbánat szentségéhez szabadon járuljanak, és gyakran részesüljenek benne.

4. §. A szükséges lelkiismereti irányítást szabadon nyerjék el, és ilyen jellegű tanácsokat, ha akarják, saját vezetőiktől is igényeljenek.

720. kán. - Az intézménybe való felvétel joga, mind a próbaidőre, mind az ideiglenes vagy örök, illetve végleges szent kötelékek vállalására bocsátás tekintetében tanácsukkal együtt a nagyobb vezetőket illeti, a szabályzatnak megfelelően.

721. kán. - 1. §. A kezdeti próbára érvénytelenül nyer felvételt:

1. aki még nem nagykorú;

2. akit a megszentelt élet valamely intézményéhez ténylegesen szent kötelékek kötnek, vagy tagként felvételt nyert az apostoli élet valamely társaságába;

3. a házastárs, amíg a házasság fennáll.

2. §. A szabályzatok más felvételi akadályokat is meghatározhatnak, akár a felvétel érvénytelenségének terhe alatt is, vagy egyéb feltételeket is szabhatnak.

3. §. A felvételhez ezenkívül az is szükséges, hogy az illető az intézmény sajátos életmódjának folytatásához szükséges érettséggel is rendelkezék.

722. kán. – 1. §. A kezdeti próbának arra kell irányulnia, hogy a jelentkezők az illető intézményre jellemző isteni hivatásukat jobban megismerjék, és gyakorlatot szerezzenek az intézmény szellemében és életmódjában.

2. §. Tanítsák meg kellőképpen a jelentkezőket az evangéliumi tanácsok szerinti életre és arra, hogy életüket teljességgel az apostoli tevékenységnek szenteljék, alkalmazva az evangelizációnak azokat a formáit, amelyek az intézmény céljának, szellemének és jellegének leginkább megfelelnek.

3. §. Ennek a próbának, mely a szent köteleknek az intézményben való első vállalását megelőzi, és két évnél nem rövidebb, a módját és idejét a szabályzatban kell meghatározni.

723. kán. – 1. §. Ha a kezdeti próba idejének elteltével a jelentkezőt alkalmasnak találják, a szent kötelekkel megerősítve vállalja a három evangéliumi tanácsot, vagy hagyja el az intézményt.

2. §. Az első, öt évnél nem rövidebb időre szóló tagként való felvétel a szabályzatok előírása szerint ideiglenes legyen.

3. §. Ennek a tagsági időnek az elteltével az alkalmasnak talált tagot vegyék fel örök vagy végleges, vagyis az időre szóló kötöttségek újból és újból való megújításával járó tagságra.

4. §. A végleges tagság a szabályzatban meghatározandó bizonyos jogkövetkezmények tekintetében az örökös tagsággal egyenlő megítélés alá esik.

724. kán. – 1. §. A szent kötelek első vállalása után a képzést állandóan folytatni kell a szabályzat szerint.

2. §. A tagoknak az isteni és az emberi dolgok terén egyaránt képzést kell kapniuk, állandó lelki képzésükre pedig az intézmény vezetőinek komoly gondot kell fordítaniuk.

725. kán. – Az intézmény a szabályzatban meghatározott valamilyen kötelekkel magához társíthat olyan más krisztushívókat, akik az intézmény szellemében törek-szenek az evangéliumi tökéletességre, és részt vesznek az intézmény küldetésében.

726. kán. – 1. §. Az ideiglenes tagság idejének lejártával a tag szabadon elhagyhatja az intézményt, vagy megfelelő okból a nagyobb vezető – tanácsának meghallgatásával – a szent kötelek megújításából kizárhatja.

2. §. Az ideiglenesen felvett tag önkéntes kérésére súlyos okból, a legfőbb elöljárótól – tanácsának beleegyezésével – engedélyt kaphat a távozásra.

727. kán. – 1. §. Az az örökre felvett tag, aki az intézményt el akarja hagyni, a dolognak az Úr előtt való komoly mérlegelése után, a távozásra az engedélyt a legfőbb elöljáró útján az Apostoli Szentszéktől kérje, ha az intézmény pápai jogú; egyébként a megyéspüspöktől, amint a szabályzat meghatározza.

2. §. Ha az intézménybe inkardinált klerikusról van szó, a 693. kán. előírását kell megtartani.

728. kán. – A távozási engedély törvényes megadásával megszűnik minden kötelek, valamint a tagságból eredő jogok és kötelesek is.

729. kán. – A tagnak az intézményből való elbocsátása a 694. és 695. kán. szerint történik. A szabályzat határozza meg más elbocsátási okokat is, de azok legyenek arányosan súlyosak, külsők, beszámíthatók és jogilag bizonyítottak. Meg kell tartani továbbá a 697–700. kán.-ban meghatározott eljárási módot. Az elbocsátott személyre a 701. kán. előírását kell alkalmazni.

730. kán. – Ha a világi intézmény tagja egy másik világi intézménybe kíván átlépni, meg kell tartani a 684. kán. 1., 2., 4. § és a 685. kán. előírásait; ahhoz pedig, hogy szerzetes intézménybe vagy az apostoli élet társaságába, illetve ezekből világi intézménybe lehessen átlépni, az Apostoli Szentszék engedélye szükséges, és az ő rendelkezéseit kell követni.

II. SZAKASZ: AZ APOSTOLI ÉLET TÁRSASÁGAI

731. kán. – 1. §. Az apostoli élet társaságai a megszentelt élet intézményeihez hasonlóak. Tagjaik szerzetesi fogadalmak nélkül követik a társaság sajátos apostoli célját, testvéri közösségben élnek saját életmódjuk szerint, és a szabályzat megtartása révén a szeretet tökéletességére törekszenek.

2. §. Ezek között a társaságok között vannak olyanok is, melyeknek tagjai a szabályzatban meghatározott valamilyen kötelekkel vállalják az evangéliumi tanácsokat.

732. kán. – Az 578–597. és 606. kán. rendelkezései alkalmazandók az apostoli élet társaságaira, figyelembe véve mégis az egyes társaságok természetét; a 731. kán. 2. §-ában említett társaságokra pedig az 598–602. kán. is alkalmazandó.

733. kán. – 1. §. Ház létesítését és helyi közösség alapítását a megyéspüspök előzetes írásban adott beleegyezése birtokában a társaság illetékes hatósága végzi; a megyéspüspök véleményét ezek megszüntetéséhez is ki kell kérni.

2. §. A ház létesítéséhez adott beleegyezés magában foglalja a jogot, hogy legalább kápolnájuk legyen a legszentebb eucharisztia ünneplésére és őrzésére.

734. kán. – A társaság vezetését a szabályzat határozza meg, megtartva – az egyes társaságok természetének megfelelően – a 617–633. kán.-t.

735. kán. – 1. §. A tagok befogadását, próbáját, tagként való felvételét, képzését minden egyes társaság saját joga határozza meg.

2. §. A társaságba való felvételt illetően a 642–645. kán.-ban rögzített feltételeket kell megtartani.

3. §. A saját jognak kell meghatározni a próbatételnek és képzésnek a társaság céljához és jellegéhez alkalmazott tervét, főleg a tanítást, a lelkiiséget és az apostoli felkészülést illetően úgy, hogy a tagok isteni hivatásukat felismerve a társaság küldetésére és életére alkalmas módon előkészüljenek.

736. kán. – 1. §. A klerikusi társaságokban a klerikusok magába a társaságba nyernek inkardinációt, hacsak a szabályzat másként nem intézkedik.

2. §. A tanulmányi rendre és a szent rendek felvételére vonatkozóan a világi klerikusok számára előírtak az irányadók, de az 1. § fenntartásával.

737. kán. – A tagként való felvétel a tagok részéről magával hozza a szabályzatban meghatározott kötelezettségeket és jogokat, a társaság részéről pedig gondoskodik arról, hogy a tagok a szabályzat szerint elérjék saját hivatásuk célját.

738. kán. – 1. §. A tagok mindnyájan saját vezetőiknek vannak alárendelve a szabályzatnak megfelelően mindabban, ami a társaság belső életére és fegyelmeire vonatkozik.

2. §. A megyéspüspököknek is alá vannak rendelve a nyilvános istentisztelet, a lelkipásztorkodás és a többi apostoli tevékenység tekintetében a 679–683. kán. figyelembevételével.

3. §. Az egyházmegyébe inkardinált tag viszonyát saját püspökéhez a szabályzat vagy külön megállapodás határozza meg.

739. kán. – Azokon a kötelezettségeken kívül, melyek a tagokat mint tagokat kötik a szabályzat értelmében, a klerikusokra vonatkozó általános kötelezettségeket is meg kell tartaniuk, hacsak a dolog természetéből vagy a szövegösszefüggésből más nem tűnik ki.

740. kán. – A tagoknak a törvényesen létesített házban vagy közösségben kell lakniuk, és meg kell tartaniuk a közös életet a saját jog előírásai szerint; ez a saját jog az irányadó a házból vagy a közösségből való távolmaradás tekintetében is.

741. kán. – 1. §. A társaságok és, ha a szabályzat másként nem rendeli, részeik és házaik jogi személyek, és mint ilyenek képesek anyagi javak szerzésére, birtoklására, kezelésére és elidegenítésére *Az egyház anyagi javai* című V. könyv, a 636., 638. és 639. kán., valamint saját joguk előírásai szerint.

2. §. A saját jog előírásainak megfelelően a tagok is jogosultak anyagi javak szerzésére, birtoklására, kezelésére és a róluk való rendelkezésre, de amihez a társaságra való tekintettel jutnak hozzá, azt a társaságnak szerzik.

742. kán. – A nem véglegesen felvett tag kilépését vagy elbocsátását illetően az egyes társaságok szabályzata az irányadó.

743. kán. – A társaságból való kilépésre szóló és a tagként való felvételtől folyó jogok és kötelezettségek megszűnését magával hozó engedélyt – a 693. kán. előírásának fenntartásával – a véglegesen felvett tag a legfőbb előljárótól nyerheti el, tanácsának beleegyezésével, hacsak ez a szabályzat szerint a Szentszéknek nincs fenntartva.

744. kán. – 1. §. Ugyancsak a legfőbb előljárónak van fenntartva az is – tanácsa beleegyezésével –, hogy a véglegesen felvett tagnak az apostoli élet más társaságába való átlépést engedélyezze, saját társasága jogainak és kötelezettségeinek átmeneti felfüggesztésével és annak a jogának a fenntartásával, hogy visszatérjen, amíg csak az új társaságban végleges tagként való felvételt nem nyer.

2. §. Ahhoz, hogy a megszentelt élet intézményébe, vagy ebből az apostoli élet társaságába át lehessen lépni, a Szentszék engedélye szükséges, és az ő előírásait kell megtartani.

745. kán. – A legfőbb előljáró – tanácsa beleegyezésével – megengedheti a véglegesen felvett tagnak, hogy a társaságon kívül éljen, de legfeljebb csak három évre, azoknak a jogainak és kötelezettségeinek felfüggesztésével, amelyek új helyzetével nem egyeztethetők össze; megmarad azonban a vezetők felügyelete alatt. Ha klerikusról van szó, beleegyezés szükséges ezenkívül annak a helynek az ordináriusától is, ahol az illetőnek tartózkodnia kell. Ennek az ordináriusnak a felügyelete alatt áll, és tőle van függő viszonyban.

746. kán. – A véglegesen felvett tag elbocsátására nézve, megfelelő alkalmazással a 694–704. kán. az irányadó.

[Részletek egyéb könyvekből]

[III. könyv: Az egyház tanítói feladata – I. cím: Az isteni ige szolgálata]

765. kán. – Ahhoz, hogy valaki szerzetesek számára templomukban vagy kápolnájukban prédikáljon, a szabályzat szerint illetékes elöljáró engedélye szükséges.

778. kán. – A szerzetes elöljárók és az apostoli élet társaságainak elöljárói gondoskodjanak arról, hogy templomaikban, iskoláikban és a többi bármi módon rájuk bízott intézményben buzgón végezzék a hitoktatás.

[III. könyv: Az egyház tanítói feladata – II. cím: Az egyház missziós tevékenysége]

783. kán. – A megszentelt élet intézményeinek tagjai, mivel magukat magával a megszenteléssel az egyház szolgálatára ajánlják fel, kötelesek arra, hogy az intézményüknek megfelelő módon sajátos jelleggel kapcsolódjanak a missziós munkába.

784. kán. – A misszionáriusok, vagyis azok, akik az illetékes egyházi hatóságtól missziós munka végzésére kapnak küldetést, lehetnek helybeliek vagy máshonnan valók, világi klerikusok, a megszentelt élet intézményeinek vagy az apostoli élet társaságainak tagjai és más világi krisztushívők is.

[III. könyv: Az egyház tanítói feladata – III. cím: A katolikus nevelés]

806. kán. – 1. §. A megyéspüspököt illeti a területén levő katolikus iskolák felügyeletének és ellenőrzésének joga még akkor is, ha szerzetes intézmények tagjai alapították vagy vezetik őket. Ugyanígy ő illetékes a katolikus iskolák általános rendjét megszabó előírások kiadására is. Ezek az előírások érvényesek az említett intézmények tagjai által irányított iskolákra is, az iskolák belső vezetésére vonatkozó autonómiájuk tiszteletben tartásával.

2. §. A katolikus iskolák igazgatói a helyi ordinárius felügyelete alatt gondoskodjanak arról, hogy az oktatás ezekben az iskolákban tudományos szempontból legalább olyan szinten álljon, mint az illető vidék többi iskolájában.

[III. könyv: Az egyház tanítói feladata – IV. cím: A tömegtájékoztató eszközök]

831. kán. – 1. §. Olyan napilapokba, újságokba vagy folyóiratokba, amelyek a katolikus vallást vagy a jó erkölcsöket nyíltan támadni szokták, a krisztushívők csakis megfelelő és ésszerű okból írjanak, klerikusok és szerzetes intézmények tagjai pedig csakis a helyi ordinárius engedélyével.

2. §. A püspöki konferencia feladata, hogy szabályokban rögzítse azokat a feltételeket, amelyek megtartásával a klerikusok és a szerzetes intézmények tagjai a katolikus tanítással vagy az erkölccsel kapcsolatos kérdések rádiós vagy televíziós tárgyalásában részt vehetnek.

832. kán. – Ahhoz, hogy a szerzetes intézmények tagjai vallási vagy erkölcsi témájú írásokat adhassanak ki, szükséges, hogy szabályzatuknak megfelelően, megkapják nagyobb elöljárójuk engedélyét is.

[IV. könyv: Az egyház megszentelői feladata – I. rész: A szentségek]

967. kán. – 1. §. A krisztushívőknek bárhol a világon való meggyóntatására, a római pápán kívül, magánál a jognál fogva felhatalmazással rendelkeznek a bíboro-

sok; ugyanígy a püspökök is, akik megengedetten élnek ezzel mindenütt, hacsak egyedi esetben a megyéspüspök meg nem tiltja.

2. §. Akinek akár hivatalánál fogva, akár az inkardinációja vagy a lakóhelye szerinti helyi ordinárius engedélye alapján állandó gyóntatási felhatalmazása van, ezzel a felhatalmazással mindenhol élhet, hacsak a helyi ordinárius egyedi esetben meg nem tiltja, a 974. kán. 2. és 3. §-ának fenntartásával.

3. §. Magánál a jognál fogva ugyanezzel a felhatalmazással élhetnek mindenütt a tagok és az éjjel-nappal az intézmény vagy a társaság házában tartózkodó személyek vonatkozásában azok, akik hivataluknál vagy az illetékes előljáró engedélyénél fogva a 968. kán. 2. §-a és a 969. kán. 2. §-a szerinti gyóntatási felhatalmazással rendelkeznek; ezzel megengedetten is élhetnek, hacsak valamely nagyobb előljáró saját alárendeltjei vonatkozásában egyedi esetben meg nem tiltotta.

968. kán. – 1. §. Hivatalánál fogva a maga területén gyóntatási felhatalmazással rendelkezik a helyi ordinárius, a penitenciárius kanonok, a plébános és azok az egyéb személyek, akik a plébánost helyettesítik.

2. §. Hivataluknál fogva felhatalmazással rendelkeznek alárendeltjeik és az éjjel-nappal a házban tartózkodó más személyek gyóntatására a pápai jogú, klerikusi szerzetes intézménynek vagy az apostoli élet társaságainak azok az előljárói, akik a szabályzat szerint végrehajtói kormányzati hatalommal rendelkeznek, a 630. kán. 4. §-ának fenntartásával.

969. kán. – 1. §. Csakis az illetékes helyi ordinárius adhatja meg bármely papnak a felhatalmazást minden hívő meggyóntatására; mégis azok a papok, akik szerzetes intézmények tagjai, ne éljenek ezzel előljárójuk legalább vélelmezett engedélye nélkül.

2. §. A szerzetes intézménynek vagy az apostoli élet társaságának a 968. kán. 2. §-ában említett előljárója illetékes felhatalmazást adni bármely papnak alárendeltjei és az éjjel-nappal a házban tartózkodó más személyek meggyóntatására.

974. kán. – 1. §. A helyi ordinárius, valamint az illetékes előljáró csakis súlyos okból vonja vissza a tartós gyóntatási felhatalmazást.

2. §. Ha a 967. kán. 2. §-ában említett helyi ordinárius, aki a felhatalmazást adta, a gyóntatási felhatalmazást visszavonja, a pap mindenütt elveszíti ezt a felhatalmazást; ha más helyi ordinárius vonja meg tőle, akkor csak a felhatalmazást megvonó ordinárius területén veszíti el azt.

3. §. Minden helyi ordinárius, aki egy paptól megvonta a gyóntatási felhatalmazást, értesítse a pap inkardináció szerinti saját ordináriusát, vagy ha szerzetes intézmény tagjáról van szó, illetékes előljáróját.

4. §. Ha a gyóntatási felhatalmazást a saját nagyobb előljárója vonja vissza, a pap mindenütt elveszíti a felhatalmazást az intézmény tagjainak gyóntatására; ha azonban ezt a felhatalmazást más illetékes előljáró vonta meg, a pap azt csak az illető területén levő alárendelttek vonatkozásában veszti el.

1019. kán. – 1. §. A pápai jogú klerikusi szerzetes intézmény vagy az apostoli élet pápai jogú klerikusi társasága nagyobb előljárójának joga, hogy a szabályzat szerint az intézménybe vagy társaságba örökre vagy véglegesen felvett alárendeltjeinek elbocsátót adjon a diakonátus vagy az áldozópapság felvételére.

2. §. Bármely intézmény vagy társaság összes többi növendékének szentelése az egyházmegyes klerikusokra vonatkozó jogszabályok szerint történik, az előljáróknak adott minden felhatalmazás visszavonásával.

[IV. könyv: Az egyház megszentelői feladata – II. rész: A többi istentiszteleti cselekmény]

1179. kán. – A szerzetesek vagy az apostoli élet társaságának tagjai temetési szertartását általában saját templomukban vagy kápolnájukban az előljáró végezze, ha az intézmény vagy a társaság klerikusi, egyébként a lelkész végezze.

[V. könyv: Az egyház anyagi javai – I. cím: A javak szerzése]

1265. kán. – 1. §. A kolduló szerzetesek jogának fenntartásával, tilos bármely természetes vagy jogi magánszemélynek saját ordináriusa és a helyi ordinárius írásbeli engedélye nélkül bármilyen vallásos vagy egyházkiváltság célra vagy ilyen intézmény számára gyűjtést rendeznie.

2. §. A püspöki konferencia szabályokat állapíthat meg a gyűjtésekkel kapcsolatban; ezeket mindenkinek meg kell tartania, még azoknak is, akiket alapításuknál fogva koldulónak neveznek, és ténylegesen is azok.

1266. kán. – Minden olyan templomban és kápolnában, amely ténylegesen általában nyitva áll a hívők számára, még ha szerzetes intézményhez tartozik is, a helyi ordinárius elrendelheti, hogy különleges gyűjtést rendezzenek meghatározott plébániai, egyházmegyei, országos vagy egyetemes vállalkozások számára; ennek összegét azután gondosan be kell küldeni az egyházmegyei hivatalba.

[VI. könyv: Büntető rendelkezések az egyházban – I. rész: A büntetendő cselekmények és a büntetések]

1337. kán. – 1. §. Egy bizonyos helyen vagy területen való tartózkodás tilalma kiszabható akár klerikusokra, akár szerzetesekre; az ott tartózkodás előírása pedig világi klerikusokra és – a szabályzat keretei között – szerzetesekre.

2. §. Egy bizonyos helyen vagy területen való tartózkodás előírásának kiszabásához szükséges, hogy meglegyen az illető hely ordináriusának beleegyezése, hacsak nem olyan házról van szó, amelyet az egyházmegyén kívüli vezeklő vagy javításra szoruló klerikusok számára is rendeltek.

[VI. könyv: Büntető rendelkezések az egyházban – II. rész: Büntetések az egyes bűncselekményekre]

1392. kán. – Azok a klerikusok vagy szerzetesek, akik a kánonok előírásai ellenére üzleti tevékenységet vagy kereskedést folytatnak, a büntetendő cselekmény súlyossága szerint büntetendők.

1393. kán. – Aki a büntetésből rá kirótt kötelezettségeket megsérti, megfelelő büntetéssel büntethető.

1394. kán. – 1. §. A 194. kán. 1. § 3. sz-ának fenntartásával, az a klerikus, aki – akár csak polgárilag is – házasságot kísérel meg, önmagától beálló felfüggesztésbe esik; ha figyelmeztetés után nem tér jó útra, és folytatja a botrány keltését, fokozatosan megfosztásokkal, sőt a klerikusi állapotból való elbocsátással büntethető.

2. §. Az az örökfogadalmas szerzetes, aki nem klerikus, és – akár csak polgárilag is – házasságot kísérel meg, önmagától beálló egyházi tilalomba esik, a 694. kán. előírásának fenntartásával.

[VII. könyv: Az eljárások – I. rész: A perek általában]

1427. kán. – 1. §. Ha ugyanannak a pápai jogú klerikusi szerzetes intézménynek szerzetesei vagy házai közt támad per, az elsőfokú bíró, hacsak a szabályzat másként nem rendelkezik, a tartományi előljáró vagy önálló monostor esetén a helyi apát.

2. §. A szabályzatok ellenkező előírásainak fenntartásával, ha két tartomány között támad egyházi peres ügy, első fokon a legfőbb előljáró ítélkezik személyesen vagy megbízott útján. Ha két monostor közt támad per, a monasztikus kongregáció legfőbb apátja ítélkezik első fokon.

3. §. Ha különböző szerzetes intézményekhez tartozó természetes vagy jogi személyek közt támad per vagy akár ugyanannak az egyházmegyei jogú klerikusi intézménynek vagy laikusi intézménynek a személyei közt, vagy szerzetesi személy és világi klerikus vagy laikus, illetve nem szerzetesi jogi személy közt, első fokon az egyházmegyei bíróság ítélkezik.

1438. kán. – Az 1444. kán. 1. § 1. sz. előírásának tiszteletben tartásával:

1. a szuffragáneus püspök bíróságától a metropolita bíróságához lehet fellebbezni, épségben hagyva az 1439. kán. előírását;

2. a metropolita előtt első fokon tárgyalta ügyekben ahhoz a bírósághoz kell fellebbezni, amelyet ő az Apostoli Szentszék jóváhagyásával tartós jelleggel megjelölt;

3. a tartományi előljáró előtt lefolytatott ügyekben a másodfok a legfőbb előljáró bírósága; a helyi apát előtt lefolytatott ügyekben pedig a monasztikus kongregáció legfőbb apátjának bírósága.

[VII. könyv: Az eljárások – II. rész: Az egyházi peres eljárás]

1653. kán. – 1. §. Ha a részleges törvény másként nem rendelkezik, az ítélet annak a püspöknek kell személyesen vagy más által végrehajtania, akinek az egyházmegyéjében az első fokú ítéletet hozták.

2. §. Ha ezt megtagadja vagy elmulasztja, az érdekelt fél kérésére vagy hivatalból is arra a hatóságra tartozik a végrehajtás, amelyiknek az 1439. kán. 3. §-a szerint a fellebbviteli bíróság alá van rendelve.

3. §. Szerzetesek között az ítélet végrehajtása arra az előljáróra tartozik, aki a végrehajtandó ítéletet hozta, vagy a bírót megbízta.